

УКРАЇНА В ДРУГІЙ СВІТОВІЙ ВІЙНІ

Вісімдесят років тому
дні, коли наші земляки
ішли на фронт добитися,
щоб Україна кінця війни.

Прощання Ніл

Початок визволення України

ПОШТОВХ

**Сталінградська
битва**

Грудень 1942 р.

с. Півнівка

**(Ворошиловградськ
область) – перший
населений пункт
визволений від
німців**

**Полонені німці з 11-го
піхотного корпусу, який
здався у полон**

Наступ радянської армії Звільнення Харкова

**16 лютого
1943 р.**

**Радянська піхота у битві
за Харків, лютий 1943
року**

**Лютий 1943 року. Уродженець
Сумщини, командир 3-ї танкової армії
генерал Павло Рибалко в центрі
визволеного Харкова**

Вихід на лінію *Зміїв – Червоноармійськ – Слов'янськ – Ворошиловград*

Курська битва

**5 липня –
26 серпня
1943 р.**

- спроба **літнього німецького наступу** на Курській дузі (**операція "Цитадель"**);
- спроба реваншу за Сталінград;
- **с.Прохоровка** – грандіозна танкова битва;
- **поразка** німецького наступу.

**Дзвіниця на честь загиблих
на Прохоровому полі**

**23 серпня
1943 р.**

Визволення Харкова

**Харківсько-
Белгородська
операція**

**Воронезький
фронт**

**Степовий
фронт**

завершення Курської битви

Зруйнований Харків. 1943 рік

Масове визволення України

ПОШТОВХ Курська битва

Орден
Б.Хмельницького,
заснований 10 жовтня
1943 р. з ініціативи
М.Хрущова

- перехід в наступ всіх радянських фронтів;
- перехід **стратегічної ініціативи** до рук радянського командування.

Сейчас не удается отобразить рисунок.

Кулеметний
розрахунок веде
вогонь по
німцях

Визволення Лівобережної України

Десантник
и перед
атакою

Перший етап (серпень – вересень 1943 р.)

- розгром німців на Лівобережній Україні, у Донбасі (*Донбаська операція*) та вихід до Дніпра в районі Дніпропетровська;
- створення **21** плацдарму на його правому березі.

Зображення не удалось завантажити.

Пам'ятний знак на честь
визволення Чернігова.
21 вересня 1943 р. –
визволення Чернігова і
початок форсування Дніпра

Солдати

Вермахту

готують
вогневі
позиції для
оборони
Дніпровськ
ого валу.
Осінь 1943
р.

Визволення Лівобережної України

Наступ радянських військ під Мелітополем. Сучасна історична реконструкція

Хрест
Меморіалу на
Чапаєвських
висотах,
Запорізька
область

Другий етап (жовтень – грудень 1943 р.)

- знищення ворога у районі Запоріжжя і Мелітополя;
- створення власних стратегічних плацдармів на правому березі Дніпра в районі Києва та Кременчука.

Бій біля греблі
Дніпрогесу. Запоріжжя,
1943 р.

Визволення Лівобережної України

Політика “спаленої землі”

“...Необхідно добитися того, щоб при відході з районів України не залишилося жодної людини, жодної голови худоби, жодного центнеру зерна, жодної рейки; щоб не зберігся жоден дім, жодна шахта, яка б не була виведена з ладу на довгі роки; щоб не лишилося жодного колодязя, який би не був отруєний. Противник повинен знайти дійсно повністю спалену і зруйновану країну...”

*З розпорядження
рейхскомісара України
Е.Коха представникам
німецької адміністрації
від 6 вересня 1943 р.*

**Село Корюківка на Чернігівщині
після каральної операції
нацистів**

Форсування Дніпра

Початок –

21 вересня 1943 року

Наслідок – створення

протягом вересня **21**
плацдарму на правому березі

**Радянські солдати готують плоти для форсування Дніпра,
1943 р.**

**Таку потужну водну перешкоду передові частини
радянських військ форсували з ходу, на підручних
засобах, не чекаючи підходу основних сил і
прибуття понтонів**

Внесок України у перемогу

**Бойові
нагороди українців
(всього 2,5 млн. чол.)**

Іван Кожедуб

**Герой
Радянського
Союзу**

**2 069
українців**

**двічі Герой
Радянського
Союзу**

**32
представники
України**

**Тричі Герой
Радянського
Союзу**

**Іван
Кожедуб**

Маршали-українці на фронтах

Семен Тимошенко -
двічі Герой Радянського Союзу,
кавалер ордену Перемога.
Народився в селі Фурманівка
(тепер Одеської області)

Родіон Малиновський -
двічі Герой Радянського
Союзу, Народний герой Югославії,
кавалер ордена «Перемога».
Народився в Одесі

Генерали-українці на фронтах

Андрій Єрьоменко
- Герой Радянського
Союзу, командувач
фронтами. Народився в
слободі Марківка, Старо
більського
повіту Харківської
губернії

Маршали-українці на фронтах

Павло Рибалко - двічі Герой Радянського Союзу, командувач танкового корпусу і армії. Народився в селі Малий Вистороп, Лебединського повіту, Харківської губернії

Могила і пам'ятник маршалу Рибалко на Новодівичому кладовищі у Москві

Генерали-українці на фронтах

**Сергій Руденко -
Герой Радянського
Союзу, командувач
Повітряно-
Десантних Військ.
Народився в
м.Короп
Чернігівської області**

Генерали-українці на фронтах

Василь Пилипович Герасименко народився 24 квітня 1900 в селі Велика Бурімка нині Чорнобаївського району Черкаської області України. з 1938 року - заступником командувача військами Київського Особливого військового округу, а з липня 1940 року - командувачем військами Приволзького військового округу. У червні-липні 1940 року командував 5-ю армією Південного фронту. На початку Великої Вітчизняної війни Василь Пилипович призначений командувачем 21-ю армією. 15 липня 1941 года сменів на посаді командувача 13-й армією пораненого генерал-лейтенанта Ремезова Ф. Н. До того моменту 13-а армія брала участь в Смоленській бої і вела важкі бої з 2-ю танковою групою вермахту. В кінці липня направлений в розпорядження НКО. У жовтні призначений помічником начальника Тилу Червоної Армії, а в грудні командувачем Сталінградським військовим округом. З вересня 1942 року по грудень 1943 року генерал-лейтенант Герасименко 28-командував ю армією. За цей час армія брала участь у Сталінградській битві, Міуському, Донбаської та Мелітопольської операціях.

Генерали-українці на фронтах

Кирило Москаленко - двічі Герой Радянського Союзу, командувач кінно-механізованої групи Південно-Західного фронту. Народився в с. Гришине, Красноармійського району Донецької області

Павло Жмаченко - Герой Радянського Союзу, командувач арміями на 1-му і 2-му Українському фронтах. Народився в в с.Могильному (нині село Поліське Коростенського району Житомирської області)

Генерали-українці на фронтах

**Іван Кириченко -
Герой Радянського
Союзу, командувач
танкових військ.**

**Народився в
місті Черкаси**

Генерали-українці на фронтах

Іван Черняхівський -

двічі Герой Радянського Союзу,
командувач фронтами. Народився в
селі Оксанина (нині Уманського
району Черкаської області)

Андрій Єрмоєнко -

Герой Радянського Союзу,
командувач фронтами. Народився в
слободі Марківка, Старобільського
повіту Харківської губернії

- На відзнаку мужності й героїзму українського народу, який захищав свою землю від поневолювачів, почесне звання «Місто-герой» було присвоєно містам Київ, Одеса, Керч і Севастополь.

Визволення Києва

**6
листопада
1943 р.**

**Підготовка
до битви за
Дніпро**

**Бій радянських
солдат при
звільненні Києва**

Звільнення Правобережної України

Житомирсько-Бердичівська операція

24 грудня 1943

–

15 січня 1944 р.

Колона танків Т-34, січень 1944 р.

Поразка
групи армій
“Південь”

оточення ворога
в *Корсунь-Шевченківському*
виступі

Звільнення Правобережної України

Проскурівсько-Чернівецька операція

4 березня –
17 квітня 1944

Суть: розкол
залишків військ ворога
на дві частини вихід
радянських військ у
передгір'я Карпат.

Партизани Буковини
повертаються у звільнені
Чернівці

Мешканці Вінниці вітають 38-му армію
Першого Українського фронту, яка звільнила
місто внаслідок Проскурівсько-Чернівецької
операції. Березень 1944 р.

Звільнення Південної України

5 березня –
17 квітня 1944

Умансько- Ботошанська операція

Суть: вихід до
державного кордону
СРСР і перенесення
бойових дій на

Радянські бійці з
мешканцями звільненого
села

Німецька "Пантера" програла
поєдинок з Т-34. Уманська операція

Звільнення Південної України

Одеська операція

26 березня –
14 квітня 1944

Суть: звільнення Одеси та частини причорноморських

На Одесу

Частини Червоної армії проходять вулицями звільненої Одеси 10 квітня 1944 р.

1944 г.

Визволителі на "Віллісі". Одеса, 10 квітня 1944 р.

Звільнення України

9 вересня –
28 жовтня 1944 р.

**Карпатсько-
Ужгородська
(Східнокарпатська)
операція**

Суть: завершилося визволення території
усієї України у сучасних її кордонах.

Пам'ятник на місці боїв за перевал Дукля

Т-70 форсує річку Уж

Останні звільнені населені пункти

**ст. Лавочне –
8 жовтня 1944 року**

- **населений пункт в
межах кордонів
1941 року.**

Пам'ятник
“Україна –
визволителям”
в Ужгороді

**28
ЖОВТНЯ**

**м. Ужгород –
28 жовтня 1944 року**

- **населений пункт в
межах сучасних
кордонів України.**

Залишки “Лінії Арпада” – ворожих
оборонних укріплень у Карпатах

**День
визволення
України від
нацистських
загарбників**

Воїни-українці на фронтах

Іван Кожедуб

- льотчик-винищувач;
- здійснив **330** бойових вильотів;
- у **120** повітряних боях збив **64** літаки противника;
- останній бій, в якому збив 2 FW-190, провів в **небі Берліна**;
- за всю війну жодного разу **не був збитий**.

Іван Кожедуб -
тричі Герой
Радянського Союзу,
кавалер двох орденів
Леніна, кавалер
семи орденів
Червоного Прапора,
кавалер ордена
Олександра Невського

Іван
Микитович
Кожедуб на
фоні Ла-5ФН
(бортовий
№ 14)

Воїни-українці на фронтах

**Олександр
Матросов**

Радянська поштова марка
присвячена Олександр Матросову

- **27 лютого 1943 року** у складі 2-го батальйону отримав завдання атакувати опорний пункт у районі **села Чорнушки** (Локнянський район Псковської області);
- знищив 3-й дзот, спочатку кинувши 2 гранати, а потім **прикривши його тілом**;
- **помертньо** присвоєно Звання Героя Радянського Союзу.

Воїни-українці на фронтах

Анатолій
Бурденюк

Анатолій Бурденюк

Пам'ятник на місці
загибелі літака

Григорій
Скоробагатий

- у складі екіпажу під
командування

Миколи Гастелло
здійснили *таран*
ворожої техніки
на землі.

Радянська
поштова
марка

Воїни-українці на фронтах

Катерина Зеленко

- уродженка Житомирської області;
- єдина в світі **жінка**, що здійснила **повітряний таран**;
- **помертно** присвоєно Зірку Героя Радянського Союзу.

Катерина Зеленко

Пам'ятник Катерині Зеленко в Курську

Меморіальна дошка на будинку Катерини Зеленко в Курську

Воїни-українці на фронтах

Дмитро Лавриненко

Дмитро Лавриненко

- *командир* роти 1-ї гвардійської танкової бригади;
- знищив **52** танки противника, ставши *найрезультативнішим танкістом* Червоної Армії за всю Другу Світову війну.

Братська могила в Деньково (Росія), куди перенесли останки героя-танкіста до 20-ти річчя перемоги з села Горюни (де раніше була одиночна могила)

Воїни-українці на фронтах

**Василь
Порик**

Пам'ятник на могилі Василя
Порика в Енен-Бомоні

Василь Порик

- активний учасник Руху Опору у Франції;
- *командир* партизанського загону, що боровся проти фашистських окупантів у *Північній Франції*;
- визнаний *національним героєм* Франції і нагороджений *орденом Почесного легіону*.

Участь України в завершальних операціях Другої світової війни

Похорон бійця Першого Українського, сумчанина Івана Гончаренка, танк якого першим увірвався у Прагу. 9 травня 1945 року

Легендарне фото - символ зустрічі на Ельбі. Праворуч - уродженець Черкащини лейтенант Олександр Сильвашко (Перший Український фронт), який першим зустрів американських союзників. 25 квітня 1945 року

1-й Український фронт

Звільнення Польщі

Берлінська операція

Празька операція

Танки Т-34 Першого Українського фронту в лісі під Берліном. Квітень 1945 року

Перемога над Німеччиною

Поразка Німеччини

8 травня 1945 року – акт про беззастережну капітуляцію.

9 травня 1945 року – День перемоги

Кейтель підписує капітуляцію в
Карлсхорсті

Червоний прапор над рейхстагом

 Січас не вдається зобразити зображення.

Олексій Берест – один з трьох солдат, що першими встановили прапор Перемоги

Втрати України

1225 днів війни

- Україна втратила п'яту частину населення (8-10 млн.);
- втрачено 40% промислового потенціалу республіки;
- прямі матеріальні збитки склали 285 млрд. крб. у цінах 1941 р.

Вигляд зруйнованого Хрещатика

Вічний вогонь у Кременчуці, який символізує вічну пам'ять про загиблих в роки війни

Вічна слава героям - землякам

 Сьогодні не вдається отобразити рисунок.

